

Prawa ofiar – w poszczególnych państwach

Luxembourg

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przestępstwie?

Policja lub prokuratura bezzwłocznie przekazują ofierze informacje – zgodnie z art. 3-7 kodeksu postępowania karnego i w języku zrozumiałym dla ofiary – na temat:

rodzaju wsparcia, które ofiara może otrzymać, oraz podmiotu, który może udzielić jej takiego wsparcia, w tym – w stosownych przypadkach – podstawowe informacje dotyczące dostępu do pomocy medycznej, wszelkiej pomocy specjalistycznej, w szczególności wsparcia psychologicznego, oraz zastępczego mieszkania;

procedury składania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i roli ofiary w tej procedurze;

zasad i warunków uzyskania ochrony;

zasad i warunków uzyskania dostępu do usług adwokatów i pomocy prawnej na warunkach przewidzianych w przepisach oraz wszelkich innych porad;

zasad i warunków uzyskania odszkodowania;

zasad i warunków korzystania z prawa do tłumaczenia ustnego i pisemnego;

możliwych sposobów wniesienia skargi w przypadku naruszenia praw ofiary;

danych kontaktowych w celu przekazywania informacji na temat sprawy;

możliwości mediacji i zastosowania środka sprawiedliwości naprawczej;

zasad i warunków dotyczących zwrotu kosztów poniesionych w związku z uczestnictwem ofiary w postępowaniu karnym;

prawa ofiary do uzyskania indywidualnej oceny od Biura Pomocy Ofiarom (Service d'aide aux victimes) w celu zweryfikowania, czy istnieje konieczność zapewnienia ofierze szczególnego traktowania w celu zapobieżenia wtórnej wiktymizacji;

w zależności od potrzeb – informacji dodatkowych, które w stosownych przypadkach są przekazywane ofierze na każdym etapie postępowania;

prawa ofiary do domagania się obecności dowolnie wybranej osoby, jeżeli w wyniku przestępstwa ofiara musi korzystać z pomocy w celu zrozumienia przekazywanych treści lub bycia zrozumianą.

Ponadto ofiara może skorzystać również z pomocy i porad udzielanych przez Biuro Porad i Informacji Prawnej (Service d'accueil et d'information juridique), Biuro Pomocy Ofiarom w Centralnym Biurze Pomocy Społecznej i Ministerstwo Sprawiedliwości.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Jeżeli ofiara jest cudzoziemcem (obywatелеm UE lub państwa trzeciego), przysługują jej powyższe uprawnienia. Jednocześnie zostaje pouczona o zasadach ich wykonywania podczas pobytu w innym państwie członkowskim Unii, tj. sposobie wykonania przysługującego jej prawa do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na policji.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

Ofiara jest uprawniona w szczególności do:

otrzymania z urzędu informacji na temat umorzenia postępowania i powodów umorzenia;

otrzymania informacji – na wniosek – o wszczęciu postępowania w sprawie;

otrzymania informacji – na wniosek – na temat etapu, na jakim znajduje się postępowanie karne;

otrzymania z urzędu informacji od prokuratury na temat terminu rozprawy, na której rozpatrywana będzie przedmiotowa sprawa;

uzyskania informacji – na wniosek – na temat wszystkich prawomocnych orzeczeń wydanych w postępowaniu karnym.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa /dochodzenia lub w czasie procesu)?

Jeżeli ofiara niebędąca stroną postępowania lub ofiara występująca w charakterze powoda cywilnego nie posługuje się językiem, w którym prowadzone jest postępowanie, lub go nie rozumie, przysługuje jej prawo do nieodpłatnej pomocy tłumacza ustnego w języku, którym się posługuje, oraz do nieodpłatnego tłumaczenia pisemnego wszystkich pism sądowych, które zostaną jej doręczone lub do których przysługuje jej prawo dostępu.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Jeżeli ofiara nie rozumie języka, w którym prowadzone jest postępowanie, przysługuje jej prawo do skorzystania z nieodpłatnej pomocy tłumacza ustnego.

Jeżeli ofiara ma problemy z mową lub ze słuchem, korzysta z pomocy tłumacza języka migowego lub dowolnej innej wykwalifikowanej osoby, która zna język lub metodę komunikacji z ofiarą bądź umie korzystać z urządzenia umożliwiającego taką komunikację.

Jeżeli ofiara jest osobą małoletnią, ma prawo domagać się obecności swojego przedstawiciela ustawowego lub dowolnie wybranej osoby.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

Ofiara ma prawo do korzystania z szeregu usług wsparcia dla ofiar. Pomoc udzielana jest przez państwo za pośrednictwem Głównego Biura ds. Pomocy Prokuratury Generalnej (service central d'assistance du Parquet général), które zajmuje się ofiarami oraz zapewnia im nieodpłatną pomoc społeczną, psychologiczną oraz prawną. Istnieją również organizacje pozarządowe udzielające pomocy kobietom i dzieciom będącym ofiarami przemocy, osobom wymagającym szczególnego traktowania itd.

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Policja ma obowiązek pouczyć ofiarę o przysługujących jej prawach i pełnić rolę pośrednika w kontaktach ze stowarzyszeniami pomocy ofiarom. Policja jest zobowiązana do regularnego wydawania ulotki informacyjnej pt. „Informations et aide aux victimes” (Informacje i pomoc dla ofiar) (

<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/flyer-aide-victime-fr.pdf>) w językach luksemburskim, francuskim, niemieckim, angielskim i portugalskim oraz broszury informacyjnej „Infodroit” (<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/infodroit-victime.pdf>).

Jak chroni się moją prywatność?

Prywatność ofiary jest chroniona na mocy konstytucji luksemburskiej. Zgodnie z art. 11 ust. 3 „państwo gwarantuje ochronę prywatności, z wyjątkami przewidzianymi w prawie”.

Policja i organy wymiaru sprawiedliwości mają obowiązek zapewnić ofierze ochronę w przypadku gróźb lub odwetu ze strony m.in. sprawcy. Należy zapewnić możliwość udzielenia tego rodzaju ochrony od chwili wszczęcia postępowania przygotowawczego i przez cały czas jego trwania. Ofiara ma również prawo do ochrony przed wszelkimi naruszeniami jej prywatności, które przysługują jej w każdym przypadku bezpośrednio po wystąpieniu zdarzenia wiktymizującego.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Biuro Pomocy Ofiarom (Service d'Aide aux Victimes) kontaktuje się z każdą ofiarą (dzieckiem, osobą młodą, dorosłym), która doznała krzywdy lub uszczerbku na zdrowiu w związku z przestępstwem. Zespół Biura zapewnia ofiarom pomoc psychologiczną i psychotherapeutyczną oraz informacje na temat przysługujących im praw oraz może im towarzyszyć w toku procesu sądowego. Ponadto Biuro umożliwia ofiarom przemocy ze strony partnera uczestnictwo w zajęciach w grupie terapeutycznej. Biuro oferuje usługi również wszystkim osobom, które z uwagi na swoje więzi z ofiarą współcierpiały razem z nią, lub świadkom przestępstw. Wymienione osoby nie muszą składać zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, aby móc skorzystać z usług Biura Pomocy Ofiarom.

Środki ochrony osobistej - jeżeli znajduję się w niebezpieczeństwie

Jakie rodzaje ochrony są dostępne?

Tymczasowe aresztowanie oskarżonego:

jeżeli maksymalna kara za przestępstwo wynosi co najmniej dwa lata pozbawienia wolności;

jeżeli istnieje ryzyko recydywy w przypadku oskarżonego;

jeżeli istnieje ryzyko ucieczki.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Obowiązek zapewnienia ofierze ochrony spoczywa na policji wieloksiężącej.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Orzekając o ewentualnym tymczasowym aresztowaniu sprawcy, sąd uwzględnia różne elementy.

Jakie środki ochrony są dostępne dla najbardziej bezbronnych ofiar przestępstw?

Zgodnie z art. 48-1 kodeksu postępowania karnego **małoletni ofiary** mogą skorzystać z następujących środków ochrony:

przesłuchanie świadka i każdego małoletniego może być rejestrowane (sam dźwięk lub dźwięk i obraz) za zgodą prokuratora;

przesłuchanie jest rejestrowane po uzyskaniu zgody świadka lub małoletniego, jeżeli posiadają oni wystarczającą zdolność rozpoznania znaczenia swoich

czynów; w przeciwnym razie zgody udziela przedstawiciel ustawowy małoletniego. W przypadku należyście stwierdzonego konfliktu interesów między

przedstawicielem ustawowym małoletniego a małoletnim rejestracji można dokonać wyłącznie za zgodą kuratora procesowego (*administrateur ad hoc*), jeżeli został on wyznaczony dla małoletniego, lub, jeżeli nie wyznaczono takiego kuratora, tylko za wyraźną i należyście uzasadnioną zgodą prokuratora;

w drodze wyjątku od powyższego, jeżeli małoletni jest ofiarą czynów, o których mowa w art. 354–360, 364, 365, 372–379, 382-1 i 382-2, 385, 393, 394, 397, 398–405, 410-1, 410-2 lub 442-1 kodeksu karnego, lub jeżeli małoletni jest świadkiem czynów, o których mowa w art. 393–397 lub 400–401bis kodeksu karnego, rejestracji dokonuje się obowiązkowo w sposób przewidziany w ppkt 1, chyba że z powodu sprzeciwienia się rejestracji przez małoletniego, jego przedstawiciela ustawowego lub – w stosownych przypadkach – jego kuratora procesowego prokurator uzna, że rejestracja nie jest konieczna;

zarejestrowany materiał jest środkiem dowodowym. Oryginalny materiał zostaje zaplombowany. Kopie są archiwizowane i dołączane do akt. Zarejestrowany materiał może zostać odtworzony bez jego przemieszczania przez strony i przez biegłego za zgodą prokuratora i w miejscu przez niego wyznaczonym;

każdemu małoletniemu, o którym mowa w ppkt 3, może towarzyszyć w trakcie przesłuchania dowolnie wybrana osoba dorosła, chyba że prokurator wyda uzasadnione postanowienie o niedopuszczeniu do udziału w przesłuchaniu tej osoby, mając na względzie dobro małoletniego lub cel polegający na ustaleniu prawdy.

Ofiary handlu ludźmi lub przemocy ze strony partnera pod pewnymi warunkami mogą korzystać ze szczególnej ochrony.

Jestem małoletni – czy przysługują mi szczególne prawa?

Jeżeli ofiara jest osobą małoletnią, przysługują jej szereg dodatkowych praw:

w przypadku przestępstw, takich jak przestępstwa seksualne, zgwałcenie i handel ludźmi, seksualne wykorzystywanie, spowodowanie śmierci nienoszące znamion zabójstwa (*homicide non qualifié de meurtre*), umyślne spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, nadużywanie środków odurzających i podanie ich ofierze – prawo do tego, aby bieg terminu przedawnienia karalności, tj. terminu, po którego upływie powyższe przestępstwa nie mogą już być ścigane, rozpoczął się dopiero w dniu 18. urodzin ofiary;

jeżeli przynajmniej jeden z przedstawicieli ustawowych nie zapewnił ofierze pełnej ochrony jej interesów – prawo do wyznaczenia specjalnego przedstawiciela, tj. kuratora procesowego, przez prokuratora lub sędziego śledczego. Tego rodzaju specjalny przedstawiciel zapewnia ochronę interesów ofiary i wykonuje jej prawa jako powoda cywilnego;

prawo do otrzymania informacji o wszczęciu postępowania karnego oraz pouczenia o prawie do wytoczenia powództwa adhezyjnego przez przedstawiciela ustawowego lub kuratora procesowego ofiary;

za zezwoleniem prokuratora i po uzyskaniu zgody ofiary, jej przedstawiciela ustawowego lub kuratora procesowego – prawo do zarejestrowania przesłuchania za pomocą kamery lub rejestratora dźwięku w celu uniknięcia traumy związanej z koniecznością wielokrotnego powtarzania zeznań w toku postępowania. Rejestracja jest obowiązkowa w przypadku czynów noszących znamiona przestępstwa seksualnego, zgwałcenia, prostytucji, wykorzystywania ludzi i handlu ludźmi, zabójstwa (*meurtre*), umyślnego spowodowania śmierci (*homicide volontaire*) oraz spowodowania uszczerbku na zdrowiu, chyba że ofiara lub jej przedstawiciel ustawowy sprzeciwią się rejestracji i w związku z tym prokurator postanowi o jej nieprzeprowadzaniu; podczas przesłuchań – prawo do obecności przedstawiciela ustawowego ofiary lub dowolnie wybranej przez nią osoby.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

Osoba, której członek rodziny zmarł w wyniku przestępstwa i która twierdzi, że poniosła w związku z tym szkodę lub doznała krzywdy, ma prawo do wniesienia pozwu adhezyjnego do właściwego sędziego śledczego.

W takim przypadku osobie tej przysługują w szczególności prawo do:

dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia od oskarżonego;

uczestnictwa w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez sędziego śledczego;

wniesienia do sędziego śledczego o przeprowadzenie dodatkowych czynności dochodzeniowo-śledczych;

wniesienia zażalenia do odpowiedniej izby sądu na niektóre czynności dochodzeniowo-śledcze, które mają wpływ na roszczenia cywilnoprawne (*intérêts civils*) ofiary;

wyłączenie jednokrotnego przesłuchania na wniosek ofiary;

konfrontacji z oskarżonym, jeżeli jest to konieczne;

dostępu do akt sprawy w biurze sędziego śledczego po pierwszym przesłuchaniu oskarżonego i w przeddzień każdej czynności dochodzeniowo-śledczej, do której przeprowadzenia konieczna jest pomoc prawna;

wniesienia do sędziego śledczego o wydanie odpisu akt po zakończeniu postępowania przygotowawczego;
wniesienia o wydanie opinii przez biegłego, przesłuchanie świadków i zwrot rzeczy zatrzymanych do celów postępowania;
uczestnictwa w oględzinach miejsca zdarzenia.

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

Osoba trzecia dotknięta przestępstwem popełnionym wobec bliskiego ma prawo do:

wniesienia do prokuratury o wydanie odpisu protokołu dokumentującego zdarzenie mające wpływ na tę osobę jako na osobę trzecią;
otrzymania z urzędu informacji od prokuratury na temat terminu rozprawy, na której rozpatrywana będzie przedmiotowa sprawa;
wniesienia do sekretariatu izby sądu okręgowego lub odpowiednio do sądu policyjnego o wydanie odpisu orzeczenia wydanego w danej sprawie.

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Na jakich warunkach mogę skorzystać z mediacji? Czy będę bezpieczny/bezpieczna podczas mediacji?

Mediacja w sprawach karnych stanowi rozwiązanie alternatywne dla postępowania karnego, które umożliwia co do zasady rozstrzygnięcie sporu bez udziału sądu. Mediacja między sprawcą a ofiarą jest możliwa wyłącznie przed wszczęciem postępowania karnego. Prokurator może postanowić o rozpoczęciu mediacji, jeżeli uzna, że środek ten może zapewnić naprawienie wyrządzonej szkody, złagodzić negatywne skutki przestępstwa lub przyczynić się do resocjalizacji sprawcy czynu. Mediacja jest niedopuszczalna, jeżeli sprawca zamieszkuje z ofiarą. Zastosowanie takiego rozwiązania alternatywnego wymaga zgody sprawcy przestępstwa i ofiary.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

W kodeksie postępowania karnego na stronie Legilux.

http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/procedure_penale

Ostatnia aktualizacja: 08/11/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.